

Bevezető elmélkedés papok számára

Főtisztelendő püspök úr és kedves paptestvérek!

Megtisztelő számomra, hogy egy szűkebb körben együtt lehetünk, és a püspök úr jelenlétében gondolkodhatunk mindarról, ami számunkra fontos, és ami a papi életet és a szolgálatot érinti.

Mostani feladatomban Pál apostoléhoz hasonlóan érzem, aki missziós útjai során meglátogatta a keresztény közösségeket. Egyik kedvenc részem az *Apostolok Cselekedeteiből* (ApCsel 20,17) Pál apostol és a milétoszi papság találkozása. 2008 júliusában, a Szent Pál-évben magam is járhattam Milétoszból, s azon a helyen is állhattam, ahol Pál elbúcsúzott a presbiterektől. Efezusból jönnek hozzá az egyház papjai, akikkel megbeszélést folytat, hitüket erősíti, s elmélyíti azt a tanítást, amelyet – mint a második *Korintusi-levélben* (2Kor 12) is írja – nem emberektől, hanem Jézus Krisztustól kapott. A lelkipásztori tevékenységeink egyre szaporodnak, de talán a mai estén és a továbbiakban nyugodtan tudunk összpontosítani a leglényegesebbre, az Úr Jézussal való személyes kapcsolatunkra.

Mindennapi feladataink sodrából kiemelkedve az apostolutód jelenlétében „evezzünk a mélybe”, és ahogy Jézus félrehívta kiválasztott tanítványait a Getszemáni-kertben, az ő kérése alapján mi most éberrel fontoljuk meg, amit a *Presbyterorum ordinis* kezdetű zsinati határozat mond a papokról, akiknek célja „életükkel és szolgálatukkal az Atyaisten megdicsőítése Krisztusban”. Lefoglalt, lekötött emberek vagyunk tehát, akiknek határozott küldetése van az emberek között, saját megszentelődésük és mások megszentelődése által.

Amit nekünk papoknak tudatosítani kell, az a **Krisztushoz való hasonulás** követelménye. Kezünkben az evangélium, a teljes szentírás, amely az Isten szavát tartalmazza számunkra, és útmutatónk papi életünkben. Szent Pál kijelenti az efezusi presbitereknek, hogy „Isten akarát teljes egészében feltártam előttetek” (ApCsel 20,27). Egy hűségesebb papi életút mögött ott van az a meggyőződés, hogy életünket nekünk is oda kell adni. Isten is úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda (Jn 3,17), hasonlóképpen a lelkipásztori küldetés is az élet odaadását, a felelősséggel meghozott áldozatot jelenti. Jézus az utolsó vacsoránál, és most mi itt a püspök úrral együtt a legbensőségesebben tudunk lelki életünkkel törődni, amelynek része az eucharisztia és az imádság, de a barátság és a személyes találkozás is. Szent Pál arra figyelmezteti a presbitereket, hogy „igazgassátok Isten egyházát, amelyet a tulajdon vére árán szerzett meg magának”. Ez arra is tanít bennünket, hogy a hívek és az emberek nem a mieink, hanem az Istenéi. Jézus szándéka szerint mi csak „haszontalan szolgák” vagyunk. Ő él és működik az egyházban, a szentségekben, és ha engedjük, általunk is. Ezekben a napokban még inkább tudatosíthatjuk azt a gondolatot, hogy „tulajdon vére árán” alapította egyházát.

Jézus halálában és feltámadásában való részesedést nekünk, papoknak Szent Pál világítja meg, azért, „hogy megismerjem őt és feltámadásának erejét, de a szenvedésben is vállaljam vele a közösséget. Így hozzá hasonulok a halálban, hogy ezáltal eljuthassak a halálból a feltámadásra is.” (Fil 3,10–11) Krisztus már közösséget vállalt velem, az én feladatomban a hozzá hasonulás a szenvedés és végső soron a halál révén. Pál apostollal együtt itt a legszemélyesebben, egyes szám első személyben fogalmazhatom meg magam is papi életem központi gondolatát: egyre jobban megismerni Jézust, vállalni az ő útját, vagyis a vele való közösséget, ami nem biztos, hogy látványos, nagyon sokszor a háttérben és csak Isten által tudott módon teljesedik, viszont annak gyümölcsei a pap életében és környezetében látható és felfogható.

Pál apostol a jövőbe látva az egyház és az egyháziak fenyegetettségét is érzékeli: „Ragadozó farkasok törnek rátok, nem kímélik a nyáját, közületek is akadnak, akik maguk mellé állítják a tanítványokat.” (ApCsel 20,29–30) És valóban, ha az elmúlt éveket megnézzük, a nagy egyházban és a magyar egyházban is számos botrány és visszaélés történt, melyet gyógyítanunk és javítanunk kell. Pál apostol a papoktól kéri: „Legyetek éberek, és véssétek jól emlékeztetekbe” tudniillik mindazt, amire – ahogy ő írja – „három éven át éjjel-nappal szünet nélkül könnyek között figyelmeztettek benneteket”. Erősítsük meg ismét szilárd elhatározásunkat, hogy válaszolunk a kegyelem működésére, mert ezáltal leszünk Jézus hiteles tanítványai”.

Amit mi a lelki élet területén tenni tudunk, azt segítségképp *A papi élet és szolgálat direktóriuma* részletesen közli: a napi szentmise megfelelő előkészítéssel és hálaadással; gyakori gyónás és a szemináriumban megismert lelki vezetés; a zsolozsma teljes és buzgó végzése, mely nekünk naponta kötelező; lelkiismeret-vizsgálat, megfelelő módon végzett benső imádság, szentírásolvasás; a hallgatásra és megbeszélésre biztosított idő, főként lelkigyakorlatokon és rekollekciós napokon; a Mária-tisztelet különböző formái, pl. a rózsafüzér, valamint a keresztút és más jámbor gyakorlatok és a *Szentek életének* olvasása (39. pont). A kongregációs dokumentum külön kiemeli a nagycsütörtöki olajszentelési szentmisét, amikor a papoknak a püspökök előtt és velük együtt meg kell újítaniuk a papszenteléskor tett ígéreteket, maradandó hűségük jeleként.

A pap lelki életével kapcsolatban egy fontos megjegyzést is találunk itt: „A lelki étellel való törődést a papnak örömteli kötelességként kell vállalnia, de úgy is, hogy a hívőknek ehhez joga van, mert a papban tudva vagy tudatlanul Isten emberét keresik, a tanácsadót, a békéltetőt, a hűséges és okos barátot, a biztos kísérőt, akire az élet legkeményebb pillanataiban rá lehet hagyatkozni, s vigasztalást és biztonságot lehet nála találni.” (39. pont) Ezért hangsúlyozza kétezer évvel ezelőtt Szent Pál az efezusi presbitereknek, hogy „vigyázzatok magatokra és az egész nyájra” (ApCsel 20,28).

A Krisztushoz való hasonulás a népek apostolának tapasztalatára (Fil 3,11) utalva, azért történik, hogy mély megtérés menjen végbe életünkben. Vagyis hagyjuk, hogy a Szentlélek működése átalakítson bennünket, ahogy Szent Pállal történt a damaszkuszi úton; határozottan Isten akarata szerint irányítsuk életünket; szabaduljunk meg önzésünktől úgy, hogy legyőzzük a másokon való uralkodás ösztönét és megnyíljunk Krisztus szeretetére. A lelkigyakorlat megfelelő alkalom arra, hogy felismerjük gyengeségünket, őszintén megvizsgálva életünket befogadjuk a bűnbánat szentségének megújító kegyelmét és határozottan Krisztus felé haladjunk.”

Ez a szüntelen haladás vezethet el bennünket a szüntelen önátadásra. És Pál apostol Milétoszban, beszéde végén utal egy jézusi logionra, melyet nem jegyeztek fel az evangéliumban, de mottója is lehet papi életünknek, s amelyben Pál az efezusi papsággal közli: „Minden tekintetben példát adtam nektek – mondja Szent Pál –, hogyan kell dolgozni, s a gyengéknek támaszokra lenni, Urunk, Jézus szavaira emlékezve: **nagyobb boldogság adni, mint kapni.**” (ApCsel 20,35) Ebben a rövid jézusi mondásban benne van az egész tanítványi és papi élet lényege.